

Hallands branscher i relation till covid-19

Branschläget

Halland, 14 april 2020

Med anledning av coronapandemin genomför Region Halland undersökningar av situationen i olika branscher. Undersökningarna baseras dels på intervjuer med företag (företrädesvis på VD-nivå) i Halland och dels på tillgänglig statistik.

Frågor? Kontakta näringslivschef ann-mari.bartholdsson@regionhalland.se

Logistik (fokus: vägtransport, godstrafik)

Inledning

De flesta människor tänker antagligen inte särskilt mycket på hur varor transporteras till affärer eller fabriker (däremot kan man ibland få ägna en hel del tankemöda åt hur man ska få hem varorna). I kristider blir det dock uppenbart hur centralt det är att logistiken fungerar väl för att samhället i sin tur ska kunna fungera. Transporter fyller en självklar samhällskritisk funktion.

Därför fokuserar vi här på logistik med inriktning vägtransporter, bestående av 361 företag med sammanlagt 2236 anställda (vilket utgör 37% av det totala antalet anställda i logistikbranschen i Halland 2018). Mellan 2010 och 2018 ökade antalet anställda inom denna delsektor i Halland från 2073 till 2236. Dessa företags omsättning uppgick 2018 till 4 425 000 tkr vilket motsvarar 2,0% av den totala omsättningen och 2,8% av arbetstillfällena i det halländska näringslivet.

Röster från branschen

Mellan den 6 till 9 april har vi intervjuat företagare inom logistik (vägtransport, godstrafik) runt om i Halland. Dessa företag omfattar ungefär 18% av de anställda inom delsektorn och 16% av omsättningen. Intervjuerna visar att det är en mycket blandad bild av situationen i branschen, vilket i allt väsentligt beror på vilka kunder företagen har.

Bättre än vanligt?

Flera av de vi talat med upplever en ökad efterfrågan på deras tjänster. En av de intervjuade menade att det delvis kunde bero på att vissa aktörer försvunnit, men kanske framförallt på en tillfällig ökning av vissa produkter och spekulerade i att det kunde bero på hamstring: "Just nu hamstras det, men sen kommer lager att vara överfulla och ingen kommer beställa t.ex. blöjor på evigheter".

En annan Vd, vars företag måhända inte är särskilt representativt för branschen, nämner att det blivit en större ökning av vissa körningar tack vare att fler är hemma och passar på att renovera fastigheten eller rensa upp i trädgården.

"Vi har aldrig haft så mycket att göra som nu, mycket extra stress"

Mer att göra innebär dock inte att det inte finns negativa effekter av coronakrisen. "Vi har mer att göra, men eftersom vi jobbar med transporter av livsmedel måste vi vara mycket noggranna med att personalen måste vara friska. Därför har vi skickat hem personal med minsta lilla symptom."

Sjukdomsläget skapar alltså vissa problem även för företag som det går bra för, men vissa har hittat sätt att lösa problemen: "Eftersom flera inte kan jobba [pga risk för sjukdom] har vi tagit in busschaufförer som fått mindre att göra. I normalfallet brukar vi ta in pensionerade chaufförer för att lösa toppar, men det kan vi ju inte nu eftersom åldern kan vara en riskfaktor."

Ungefär som vanligt...

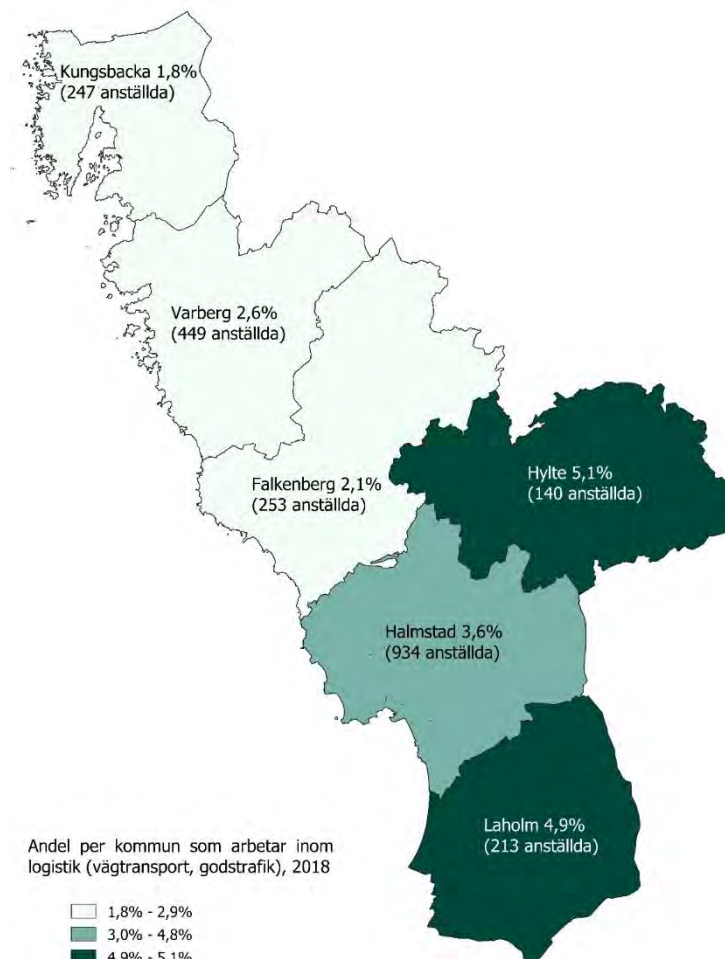
Vissa företag upplever inte någon större förändring av sin verksamhet. "Vi har ännu inte märkt av något i vår bransch, vi kör mest inom bygg och anläggning och där har de väl inte blivit drabbade" säger en Vd och en annan, vars verksamhet främst är inriktad mot livsmedelssektorn, menar att "Det rullar på som vanligt. Äta och dricka måste ju folk göra oavsett hur det går".

På frågan om vilka de största problemen är för företaget just nu svarade en Vd att "Jag vågar knappt säga det... men vi märker inte av någonting. Vi har frisk personal, vi har god ordringång, vilket känns skönt med tanke på hur det ser ut i samhället i övrigt".

Två företagare menade att de inte var särskilt drabbade eftersom de har olika kundgrupper och därmed fler ben att stå på. I den ena kundgruppen hade de fått mer uppdrag och i den andra gruppen hade de fått mindre. Totalt sett blir det ungefär lika mycket att göra som vanligt.

Någon konstaterade att läget är svårbedömt. "Vi tittar på de kunder vi har och vissa förväntade man sig skulle minska sin verksamhet, men några har snarare ökat. Det var mycket på grund av toalettpapper när vi tittade närmare på ett fall. Effekterna är inte alltid förutsägbara."

"Väldigt olika beroende på vilka kunder man har och vilka man kör åt. Många åkerier har redan tagit stryk och fler riskerar att göra det"

Logistik (fokus: vägtransport, godstrafik)

Nästintill förödande!

Alla företag inom logistikbranschen är dock inte lika lyckligt lottade. Företag vars kunder dragit ned på sin verksamhet eller helt stängt, drabbas mycket hårt. Har man dessutom investerat i nya lastbilar som man måste betala av utan några intäkter ser det dystert ut. Ett företag vi talade med var riktigt illa ute. Man hade börjat med permitteringar men menade att man ändå fick stå för en del av lönekostnaden och eftersom man inte hade några körningar kunde man heller inte få lån av banken.

Noterbart är att denne företagare, som förvisso sade sig inte ha så bra koll på branschen, trodde att de flesta företag var i en liknande situation (vilket våra övriga intervjuer inte direkt tyder på). Han menade att man skulle kunna hålla ut max en månad och därefter blir det antagligen konkurs om inte marknaden förändrats. Men även om coronakrisen "skulle gå över idag, och vi skulle få fullt med körningar så skulle ändå den stora smällen komma i sommar. Skulderna som byggts upp ligger kvar." Har man dessutom gått i personlig borgen, vilket den intervjuade hade, riskerar man att tvingas sälja allt man har.

Aktuell statistik

- Arbetsförmedlingen rapporterar att av de cirka 42 000 varsel som skett i Sverige under mars 2020 rörde 10% transport och magasinering. I Halland varslades 29 personer om uppsägning inom denna bransch. Av samtliga varsel i Halland utgjorde transport och magasinering cirka 5% av de halländska varslen.

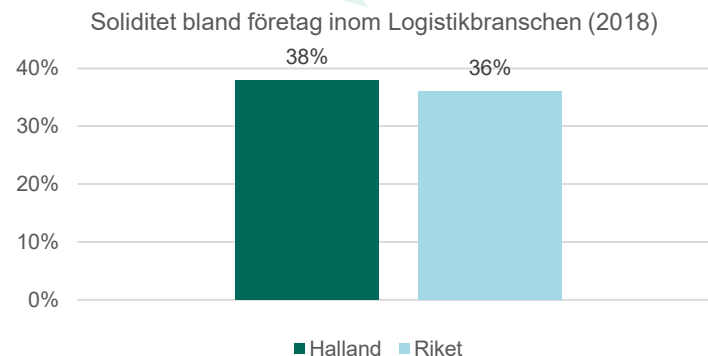
"De stora åkerierna med mycket kapital klarar sig säkert, men många små kommer gå under."

"Vill det sig illa får vi sälja huset för att klara skulderna".

"Tidigare har det ju varit strukturella kriser, men det här är något helt nytt."

"Allt är inte negativt för folk tänker till nu, och framförallt tar inte allt för givet. Vi gnäller över petitesseer, så för oss är det nog en nyttig väckarklocka."

"Jag skulle vilja ha ut lite mer positivt tänkande. Allt man skickar ut är så negativt, lite ljusa nyheter hade jag velat höra."

Motståndskraft

Företagens soliditet (eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital) kan sägas vara ett generellt mått på företagets finansiella styrka. En soliditet på 100% innebär att ett företag kan finansieras helt med eget kapital och 0% innebär att man inte har något eget kapital alls. En hög soliditet innebär i normalfallet att företaget har bättre motståndskraft mot kriser.

Jämför man soliditeten bland de halländska företagen inom logistikbranschen med riksgenomsnittet visar det sig att de halländska företagen har en något högre soliditet (38%) jämfört med övriga i riket (36%). Även om detta alltså är bättre än riksgenomsnittet bör man betänka att soliditeten i branschen inte är särskilt hög.

Om situationen inte förändras

I intervjuerna ställde vi frågan hur företaget skulle påverkas om situationen inte förändrats inom tre månader. En Vd menade att om skolorna skulle tvingas stänga så skulle det innebära att de får personalbrist, eftersom de anställda tvingas vara hemma med barn. Samtidigt menade han att allt hänger ihop, om folk är hemma minskar godset. Flera andra var inne på samma sak och nämnde exempelvis att ökad arbetslöshet och minskad konsumtion var att vänta om saker och ting inte förändras.

En intervjuad Vd som ännu inte upplevt någon försämring menade att läget var mycket svårbedömt eftersom coronakrisen inte är en strukturell ekonomisk kris på samma sätt som vid tidigare ekonomiska kriser.

Ett branschspecifikt problem som dykt upp är svårigheten att förnya yrkesförarbevisen som enligt lag måste förnyas vart femte år. I rådande läge, menade en Vd, går det inte att genomföra dessa utbildningar och tyckte att ansvarig myndighet borde skjuta upp dessa utbildningar eller hitta en distanslösning.

... och om den gör det

I intervjuerna frågade vi också hur lång tid det kommer ta för företagen att återgå till det normala "efter corona". Flera av de vi talade med påtalade återigen osäkerheten i situationen och att mycket hänger på psykologi. En Vd konstaterade att "om folk är rädda så konsumerar de inte" och en annan resonerade kring "När de börjar släppa så kommer det bli en rusch igen och folk kommer känna sig fria. Det blir framåtanda igen. Folk är inte vana vid att sitta i karantän, så när det släpper så är det nog som att bli frisläppt från finkan. Det finns ju ett liv efter detta".

Återigen beror det dock mycket på vilka kunder företagen har. En företagare konstaterade att om coronakrisen är över om tre månader så går allt snabbt tillbaka till normalläge. Man ska också komma ihåg att det sedan några år råder en generell brist på chaufförer. En annan företagare konstaterade att de inte skulle klara sig så länge som tre månader...